

Erdei Művelődési Ház Debrecenben

Az elmúlt év őszén új végvára létesült az erdei művelődésnek. A természetseretők új otthona 1995 októberében nyitotta meg kapuit. Létesítésének célja a felnövő ifjúság természetseretetének megalapozása, az élővilág megismerése és az ifjúság környezeti kultúrájának fejlesztése. Az épület négy év alatt, közjóléti beruházás keretében pályázaton elnyert kormányzati és részben a Nyírerdő Rt. pénzeszközeiből valósult meg. Ez a Nagyerdőben felépült ház a város tanulóifjúságának erdei gyakorlati oktatását teszi lehetővé.

Az Erdői Művelődési Házában működik a Diószegi Sámuel Regionális Környezet- és Természetvédelmi Oktatóközpont. Egész évben szakmai programot kínál mindazok számára, akik fontosnak tartják természeti környezetünk állapotának megismerését, szeretik természeti környezetüket, és szeretik az erdőt, a híres Nagyerdőt, amely évszázadokon át védőn ölelte körül Debrecent, a civis várost.

Az Erdői Művelődési Ház otthon ad az OEE Debreceni Csoport rendezvényeinek, a nyugdíjas erdész klubnak, és más erdészeti szervezeteknek.

Az oktatóközpont fenntartását és működtetését közös összefogással Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Nyírerdő Rt. és a Hortobágy Nemzeti Park Igazgatósága vállalta. A befogadó, az otthon adó természeti háttér pedig a híres, majdnem fél évszázada védett debreceni Nagyerdő. Az oktatóközpont ugyanis a Nyírerdő Rt. Kartács utcai székházának az erdő felé eső épületszárnyában található.

Az alapítást megelőzte egy – az egész megye területére kiterjedő – felmérés. Kérdőívvel fordultak a megye valamennyi oktatási intézményének vezetőjéhez, hogy meggyőződjenek arról, várják-e, s ha igen, milyen területen várják a tanárok és az óvodai pedagógusok a környezeti nevelésben nyújtandó segítséget.

Az ünnepélyes megnyitót alkalmat adott az országos bemutatkozásra is, mert a megnyitó ünnepségen jelen lehettek a Körlánc Országos Konferenciájának a résztvevői is. A programok folyamatosak, és természetesen a legkisebb korosztállyal indultak. Ez érthető is, hiszen mindenki által ismert követelmény az, hogy a természet megszerettségét már a legifjabb életkorban el kell

kezdeni. Folyamatos odafigyeléssel, az életkor sajátosságainak megfelelő, egymásra épülő ismeretekkel pedig környezetünkért, természeti értékeinkért tenni tudó és tenni akaró, új nemzedéket nevelhetünk fel.

A kapcsolatteremtés természetesen vonatkozik azokra a felnőttekre – legyenek ők óvónők, tanítók, tanárok, nyugdíjas erdészek vagy különböző intézmények szakemberei –, akik már eddig is sokat tettek a régióban környezetünk javításáért, és természeti értékeinek fenntartásáért és népszerűsítéséért.

Az alkalmazott oktatási forma a tanórán kívüli nevelés lehetőségeivel is él. Különböző korosztályok részére szakköröket, túrákat, terepgyakorlatokat, megfigyelő sétákat, felderítő útirajzatokat szerveznek. Emellett rendeznek kiállítást, tárlatot, gyakorlati bemutatókat, vetélkedőket és nyári táborokat. A természet szépségét, gazdagságát, változékonyágát figyelik. Ennek a célkitűzésnek egyik legcélravezetőbb megoldása a tansövény, melyet az erdész szakemberek segítségével valósítanak meg.

*Dr. Csapóné Tábori Hajnalka
az oktatóközpont vezetője*

Felhívás!

Ebben az évben is megrendezzük a vigántpetendi fagaragó tábor. Felhívjuk mindazok figyelmét, akik – bármely megadott témában – olyan színvonalas alkotást szeretnének faragatni, mint amilyen a képen látható, vegyék fel a kapcsolatot az Erdészeti Lapok Szerkesztőségével.

Keresztelő Szt. János

*Faragta:
Blénessy Ignác
Gyergyoszentmiklós*

*Fotó:
Bús Gabriella*

A pilisi szalonkázók március elején közel harminc centis hóban, de igen nagy lelkesedéssel tartották évadnyitójukat.

Ispán-hegyen dr. Szapáry Zoltán (Zotyí bácsi) emlékkövénel gyűlt össze majd száz érdeklődő.

A szalonkázók nevében Sánta Antal mondott köszöntőt, majd megelégedve a bizalmat, leányaival zenés verssel köszöntötték a tavaszt.

Am úgy látszik, Zotyí bácsi másként intézkedett, mert az alkonyatig ott maradtak hiába várták a madarat.

PÁPAI GÁBOR – ORMOS BALÁZS

Tanulmányút Kanadában

5. rész

Powell River felé haladva *Dobozy Tamás* erdőmérnök egy gyors folyású kristálytiszta pataknál tartott előadást Kanada nemzeti kincseről, a lazacról. A téma aktualitását az adta, hogy a lazacivás vége felé voltunk. Megtudtuk, hogy e fenséges húsú hal öt fajtát fogyasztják. Ezek közül a legnagyobb termetű faj eléri az 55 kilót is, míg a legkisebb méretű faj is 2-3 kilóra fejlődik.

Nagy ország, nagy hal, mondtuk a patak partján, ahol a horgászokat hozta izgalomba a villámgyorsan tovasuhanó szürke halcsapatok látványa. De bármilyen gazdag is a víz halban, itt is megvannak a tilalmi idők éppúgy, mint hazánkban. Megtekintettünk egy területet, ahol *vörösesger-* (*Alnus rubra*) állomány áll hajdan. E faj fontos

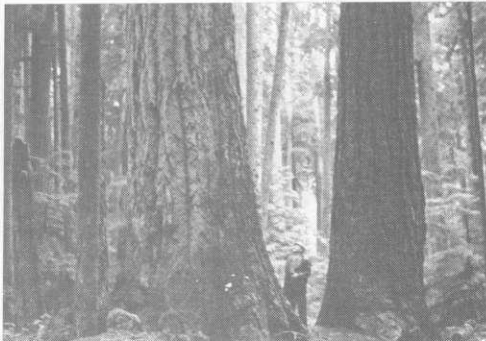
450 éves duglászfenő az 1986-os
Vancouveri Világkiállításon
Fotó: dr. Szemerédy Miklós

szerpet játszott az őslakó indiánok életében. Kérgének festékanyaga – a főzési technológiától függően – a feketétől a bíborig különböző árnyalatokban adta a festéket. A fát, a bőrt, a gyapjút mind-mind ezzel a festékkel festették. Belső kambiumrétegét megették. Mivel kevés kátrányanyagot tartalmaz, a fája húsa füstölésére kiváló. Faragáshoz is elsőrangú anyag, így ha faedényeket látunk e tájon, az többnyire vörös égerből készül.

Thuja plicata 800 éves törzse

Fotó: dr. Szemerédy Miklós

Látogatásunk emlékére vendéglátóink egy méretes vöröstölgy-suhángot ültetettek el *Schmotzer András* elnökünkkel. Reménykedjünk, hogy megered, és hogy még lesz olyan szerencsés hazánkfia, aki árnyékában heverészhet.

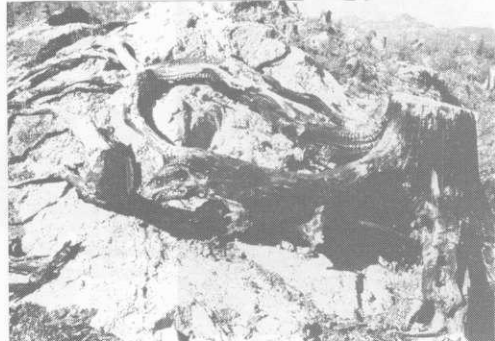
A helybéli vállalkozás évi 3 millió köbméter faanyagot termel. Mielőtt behajóztunk a komphajóba, amely Vancouver szigetére vitt, megtekintettük a Powell Riverben működő évi másfél millió köbméter faanyagot feldolgozó üzemet. Csinos üzemi kalauzunk nagyon szigorúan letetett velünk mindenféle fényképezőgépet és videomasinát. Állítalak ipari képek komoly kárt okoztak a cégnek. Hát letettünk mindent. Cserébe kaptunk fűldugókat és steril légzőmaszkot, ha túl poros helyen járva az érzékenyebbek fulladnának. Magas nyomású vízzel kérgezik a beérkező faanyagot, melyek között volt közel két méter átmérőjű is. Az üzemlátogatás végétével visszakaptuk készülékeinket és ismét az ősi kun szokásra hivatkozva egy puszinál forróbb cuppanóssal köszöntük meg a kísérő hölgy fáradozását.

George Vancouver 1872-ben járt erre, amikor Észak-Amerika partjait térképezte, és lépett partra a szigeten. Rövid hajóút után mi is partot értünk a harmad magyarországnyi (32 000 km²) földön. Igaz, elsőként a spanyol *Perez*, majd *Cook* kapitány tapodta botanikusával, *David Douglas*-szal a szigetet, de jó volt a nyomukban járnunk. (*Douglas* hozta Európába azt a fenyőfajtát, melyet róla neveztek el.)

Megtekintettünk egy osztrigát és egyéb kagylókat feldolgozó telepet. Szívfaesáro látvány volt a hófehér kagylóhéjakból tornyosuló hegy és az üzemben a futószalag mellett dolgozó indiánok látványa. Emléklül ettettünk egy-egy kagylót – hamutartónak –, és továbbindultunk erdészszemnek kedvesebb látvány felé. A Mac Millan parkban megkaptuk. 800 éves *duglász-fenyők* között fényképezhetünk kedvtünkre. Nem volt ritka a 70-80 méter magas, 3 méter vastag törzs sem. Kanadában a legidősebb egyed 1300 éves. De volt itt *Pseudotsuga mensiensis*, *Tsuga heterophylla*, *Picea sitchensis* is. Ez utóbbi faj kifejezetten a tengerparton él. Találtak 93 méter magas, 5 méter átmérőjű egyedet is.

Belső kérgét nyugtatónak, fiatal rügyeit vitaminpótlónak fogyasztják. Megpuhított gyantája a csónakkészítésnél hasznosítható.

A tűz fekete törzosa

Gyökereiből – a vastagságtól függően – dobozt, kosarat, kalapot, köteleket, horgászszinórt készítenek.

A faóriások között sétálva újra és újra a Természet csodálatos nagyszerűsége kerített hatalmába. Ám nem tarthatott sokáig e lelki töltődés, mert a program szerinti rakodó megtekintése már a realitást sugallta. Egy olyan felső rakodót láttunk, ahová a vágásterületről „ámslesztve” szállítják a rönköket. Napi 2000-2500 köbmétert osztályoznak a víztől mindig csillogó betonon. Eleinte nem tudtuk, hogy miért vízes minden, de amikor befutott az első szállítmány és meglehetősen sajtóságosan terheltek le, mindent megértettünk. A hozzávetőleg 100 köbméternyi rakományt – a rakoncák kibiztosítása után – egy markológéppel egyszerűen letolta a platóról. (A begördüléstől a távozásig mindössze három és fél percet töltött a teherautó a rakodón.) Ennek az egyszerű való leterhelésnek hatalmas porfelhő lett a következménye. Nos, ezt a port kötötte meg az örökösen nedves betonfelület. A munka – a hazaihoz képest – itt is hihetetlenül szervezettelment.

Már-már úgy tűnt, hogy úgy hagyjuk ott Brit Columbiát, hogy nem látunk fakitermelést. De aztán elindult velünk az autóbussz egy igen jó minőségű feltaróúton a rengetegbe. Az út jobb és bal oldalán letarolt területek látványa fogadott. A tarvágst követő vágástakarításához használt tűz bázis alakzatokat hagyott hátra. De a felújult, felújított területeken jól kivehető volt a mesterségesen telepített csemete (1000 db/ha). Mivel az autóbussz nem tudott megbirkózni az utolsó kilométerek emelkedőjével, gyalogosan folytattuk utunkat a műszak vége felé járó kitermelő brigád felé. Helikopterek húztak el felettünk, amelyek a favágókért jöttek. Ők hat és fél órát dolgoznak, de nyolc órát számolnak el nekik. Megérdemlik. Sajnos döntést nem láthattunk, de a csőrös közelítést megszemlélhettük. A szöges bakancsban dolgozó erdei munkások vörös védősisakja, melynek nyaki részén jó arasznyi szövetszerű kiegészítő van, nyilván megakadályozza, hogy a gallér mögé a nyakba pottyanjon valami, és a csuklós fülvédő éppen úgy hozzá tartozik a felszereléshez, mint az adó-vevő készülék.

Mint említettük, nekünk szerencsénk volt, hiszen ragyogó időben jártuk a környéket. Ám, ha belegondolunk, hogy az évi 4000 milliméter csapadéknak valamikor le kell hullani, s közben dolgozni is kell, az már nem lehet gyerekjáték. Rövidpályás közelítéssel 300 méterről tudnak vonszolni. Az öt fő személyzetből kettő a ráakasztó, kettő a lenti leszedő és egy fő a gépkezelő.

A tartomány fővárosa, *Viktória* felé vittük utunkat. Mivel egy mellékúton haladtunk nyugodtabb erdőségeken keresztül, volt alkal-

munk fekete medvével találkozni. Láthatóan nem sokat törődött az autóbusszal. (Talán, ha tudta volna, hogy nagyon messziről jöttünk.) Sisteregtek a fényképezőgépek.

A *Nitinat*-tó igazi kuriózum. Nemcsak az évszázados fák övezte partjával, hanem mert az egyetlen olyan édesvízi tó, melyre az ár-ápalý hatással van. Kiváló szelvíviszonya vonzza a széllovasokat. Partján a kidőlt törzsek szanaszét hevernek. Tehetik, mert biztonságban vannak. Ugyanis senki nem nyúlhat hozzájuk. A tűzfát is máshonnan hozzák ide a kempingező turisták.

Duncan nevű kisvárosban erdészeti múzeumot tekinthetünk meg. Afféle skanzenszerű bemutatóhely volt. Itt láthattunk a harmincas években készített filmet az akkori fakitermelésről. Hát... nem mindennapi látvány volt. *Horváth Sándor* – szintén '56-os magyar erdőmérnök – vendégei voltunk egy kisvendéglőben. A bőkezű mecenás helybéli építési vállalkozó. Hálaánk jeléül emlékeztetőül elénekeltek néhány selmeci, soproni nótát. A szigeten töltött utolsó napot a Csendes-óceán megtekintésével kezdtük. Itt a tengerparton található az az emléktábla, mely hirdeti annak a magyar fiatalembernek a hőstettét, aki múltbábal futotta végig a Transz-Kanada autópálya 7000 kilométerét, óriási presztízst szerezve a magyarságnak.

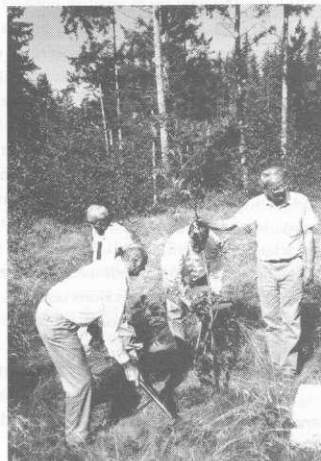
Emlékfa-ültetés

Fotó: dr. Szikra Dezső

Az időjárás kezdett elromlani. Felhős, szeles időben hajóztunk vissza Vancouverbe.

Az utolsó napon mindenki oda ment, ahova akart. Izgalmas volt a kínai negyed, irigylésre méltó a hatalmas akvárium, tanulságos az egyetemváros, és akinek nem volt még elég a hatalmas fákból álló erdő látványa, hát kísérték a Stanley Parkba, ahol tovább gyönyörködhetett.

(Folytatjuk)

Erdőfelújítás Kanadában

Fotó: dr. Szikra Dezső

A Nitinat-tónál

Fotó: dr. Szikra Dezső

Cui prodest?

Kinek az érdeke? – mármint az erdészeti oktatás! Azaz az erdészeti szakemberek különböző szinteken történő magas színvonalú képzése? – Valószínűsíthető, hogy mindazok számára igen fontos érdek, akiknek érdekük van és a vele való gazdálkodást igen racionálisan akarják végezni vagy végeztetni.

Ha ez ilyen egyszerűen igaz, akkor mindennek rendben kell lenni. Hazánk erdeinek mintegy 60%-át az állam, a többit különféle csoportok és egyének birtokolják. Ők megtesznek mindent, hogy kiváló szakemberekké történjék az erdők kezelése. (Szándékosan nem tettem kérdőjelet a mondat végére!) Felméri, megtervezik a szükséges szakemberek minőségét és mennyiségét. Megszervezik az oktatási hálózatot, az intézményi kereteket. Azon belül és kívül az alap- és továbbképzéseket. Gondoskodnak a fenntartásról és a folyamat végén szabaduló szakember értelmes foglalkoztatásáról. (Sokba kerül a képzése, de megéri.) Mindezt teszik azért, mert ők is tudják, hogy a legjobb befektetés az oktatás. (Nyugat magyarájainak nevezett frék is azt mondják: „az erdőgazdaság legfőbb kitérésí pontja az oktatásban és továbbképzésben rejlik.” (E. L. február, 53. oldal.) Csak hát!...?)

A következőkben a tisztelt olvasót arról szeretném tájékoztatni, hogy logikusnak és egyszerűnek tűnő dolgainkat miként lehet kellőképpen összekuszálni! A napi hírekben minduntalan halunk az oktatásügyről. Ha akarnánk, akkor sem tudnánk magunkat kivonni a változások, hatások, problémák, gondok, jogszabályok alól. Legyen példa egy középfokú erdészeti oktatási intézmény. Irányítják őt az MKM-ból az oktatási törvényen és azok rendeletein keresztül. A MŰM felelős a szakképzésért. Agrárágazatban az FM. Ott a Tudományszervezési és Oktatási Főosztály. Az Erdészeti Hivatal sajnos nem. Az előbbi főosztály jobbeke az ASZI (Agrárszakoktatási Intézet). Ő felel a szakmai követelmények, tantervek, tankönyvek stb. megteremtéséért. Természetesen valamennyi FM szakmáért.

Harminchárom fős apparátusában nincs főhivatású erdész szakember, csak egy szaktanácsadó. Érdekes, hogy az oktatás szakmai felügyeletét a fenntartó kérheti az OKI-tól (Országos Közoktatási Iroda). Ez van most a ROK, illetve a TOK helyett (Regionális, illetve Területi Oktatási Központ). Itt még a látóhatáron sincs erdész szakember.

Az iskolát valamilyen önkormányzat – városi vagy megyei – tartja fent. Kap állami normatívát különböző feladatokra, oktatásra is. Az önkormányzatnak más feladatai is vannak, több intézményre készít költségvetést. Kevesbé érdeke fenntartani egy területi vagy országos beiskolázású szakképző intézményt, következésképpen minimális költségvetést biztosítani számára. A működést garantálja csak. Az iskola pedig megpróbál mindent, hogy az infláció ellenére színvonalát tartsa, illetve fejlessze. Ehhez segítséget kap a Szakképzési Alapból. Több módon. MŰM központi keretből, Megyei Munkaügyi Központtól (pályázatok) és a gazdálkodó szervezetektől. Nekik kötelező befizetni, de szabadon dönthetnek arról, hogy hova és kinek. Ebből újra aránytalanságok keletkeznek. Gond, hogy ezt az „állami vállalatok”, ma részvénytársaságok megteszik, de a magánerdő-tulaj-

donosok nem! A 40% erdői birtokló – szakembert alkalmazó – nem vesz részt a finanszírozásban. A *teherviselés nem egyenletes*. A fenntartási gond óriási. A direkt beavatkozások az önkormányzat részéről önkényesek és csak az anyagiakra vonatkoznak. A szakmai szempontok háttérbe szorulnak. Az iskolák teljesen önmagukra maradtak. Ágazati fejlesztésre épülő koncepció nincs. Így az iskola rákényszerül, hogy olyasmit is csináljon, ami nem az ő dolga: tőle idegen szakmát tanítson vagy csökkentse a képzési létszámot. Egyedi harcot vív! Sokszor a kívülről tapasztalható érdektelenség nagyobb elkeseredettséget okoz, mint a megalázó közalkalmazotti bér. Ezért is, azért is mennék el a mérnökstanárok, a jó szakoktatók a versenyszférába? Keveseket érdekel, hogy milyen erőfeszítések árán érnek el tanulók kiváló eredményt. Tisztelet a kivételnek. Erdőgazdaságaink segítenek, ahol tudnak. Talán okosabban, szervezettebben is tehetnek.

Érdekeinket valamikor az OEE Oktatási Bizottságán keresztül valamilyen formában képviselhettük. Kár, hogy már nincs! Van azonban FAGOSZ. Hatását nem lehet még értékelni.

Ugyancsak a bizonytalanságot növelni egyelőre az Agrárkamara. A szakképzési törvény jelentős szerepet szán neki a gyakorlati képzésben, vizsgáztatásban. Itt van az új OKJ (Országos Képzési Jegyzék). Bevezetése – a pillanatnyi helyzet – 1998-ban lesz kötelező. Csak a 16. életévet betöltött, tankötelezettséget teljesített tanuló fogható szakképzésre.

A felnőttképzés – ma iskolarendszeren kívüli képzés – a föld alól előkerült oktatási bt.-k és kft.-k szakmai vadászterülete. Holott az iskoláknak kellene képző- és továbbképző központoknak lenni. Hamis állítás az, hogy ezek mind a piac – ilyen vagy olyan – törvényei szerint alakulnak. Csak helyszűke miatt nem folytatható a rengeteg probléma taglalása, illetve a megoldásra való utalás. Felismerve ennek az ügynek a jelentőségét, ezért határozta az idei Szakma Kiváló Tanulója verseny rendezői (FM Tudományszervezési és Oktatási Főosztály – ASZI – Erdészeti Hivatal), hogy ez alkalommal egy széles körű *Oktatási Fórumra* is sor kerül. Tekintettel arra, hogy ebben az évben milicentenáriumi ünnepségsorozat is van, aktuális lesz az erdészeti oktatás elmúlt 100 évéről, jelenéről és jövőjéről beszélni!

A verseny és tanácskozás helyre Ásotthalom, a Budó Albert Erdőgazdasági Szakmunkásképző Intézetben lesz 1996. május 15-17-én.

május 15. szerda	május 16. csütörtök	május 17. péntek
08.00 Megnyitó	08.00-17.00-ig Gyakorlati verseny	08.00-12.00 Szóbeli vizsga
09.00 Írásbeli vizsga	közben	13.30 Eredményhirdetés
14.00 Üpusztaszer	14.00-17.00-ig Oktatási fórum	
	18.00-tól Baráti beszélgetés	

Valamennyi olvasót, aki az erdészeti oktatásért aggódik, vagy jobbításáért felelősséget érez, *tisztelettel és szeretettel várunk* a verseny idején – különösen a csütörtöki napon, a FÓRUM-ra. Ebben a gyorsan változó időben nem szabad késlekedni! Cui prodest? Hát nem a miénk?

Fröhlich András

Erdőgazdák könyve (Mezőgazda Kiadó)

Szerk.: Pápai Gábor

A tartalom áttekintése után úgy tűnik, hogy az erdőgazdálkodás majd minden ágát átfogó, inkább tájékoztató könyv, mintsem elmélyült szakmai részletekkel teltett „tudományos” mű készült elsősorban az erdő, erdőgazdálkodást nem ismerők tájékoztatására.

Három nagyohrú részre tagolódik. Bevezetőben az erdőről, termőhelyéről, növényzetéről kapunk áttekintő képet, ezt követik az erdőgazdálkodással, majd az erdőgazdasági vállalkozásokkal összefüggő fejezetek. A szerkesztőn kívül összesen 23 szerző vállalt egy-egy fejezetet, szakmai részletet.

Ha a könyv elsődlegesen az avatatlanokat célozza meg tájékoztató igényű, akkor jó szolgálatot tesz, főleg azok a fejezetek sikerültek jól, amelyekkel szerzük a tájékozatlan és az erdészeti ügyintézős, hivatali ötvésztek világával most ismerkedők számára készítették. Rádásul ezen fejezetek (az erdőfelügyelet, erdészeti kapcsolatok jogi ismeretek, vállalkozás stb.) szerzői érdeklődik, hogy az új erdőbirtokosok körében gyakran megfordulnak, tudják, mi kell nekik, és ezzel a szemlélettel adtak képet vállalt szakterükről.

Ezzel szemben a szorosan vett szakmai fejezetek egyike-másika igenesek felületes összeállítású. Úgy tűnik, a szerzők nem mindig tudták eldönteni, hogy melyebb szakmai ismereteket kell-e közölnük könnyen érthető megfogalmazásban, vagy a részletek pontosságának és az összefüggések bemutatásának mellőzésével nagyvonalú áttekintést közneadniok. Mindkét változathól bőven találunk a könyvben. Ennek ellenére úgy vélem: a jól megoldott fejezetek is érmeik annyit, hogy érdemesnek tartjuk a könyv megvásárlását, tanulmányozását. Mivel feltehetően lesz igény a második kiadásra is, a javítás lehetősége érdekében kell rámutatnom egy-egy elemly fogatkozásra.

Mindjárt az elején célszerű lett volna leírni az erdő fogalmát, ökoszisztéma jellegét, élő és élettelen tényezők bonyolult kapcsolatát benne. Ugyanitt az erdő hármas funkcióját is meg kellene írni. Ha ez nem tesszük, érthetetlen lesz az erdőtulajdonos számára, miért kötjük meg kezét a fakitermelés terén, miért ragaszkodunk ahhoz, hogy záros határidőn belül pénzünk az erdő felújítására is felhasználja és új erdőt teremtsen a régi helyen.

Bántóan leegyszerűsített a termőhelyi anyag a könyvben. Nem csak az ezzel foglalkozó fejezet ilyen (a termőhelyi tényezők közül a hidrológiai tényezőkről szinte nincs itt szó!), még inkább azokban a fejezetekben fogatékos, amelyek termőhelyi alap nélkül pipabagot sem érnek. Példaként említem az „Ültetvényes fatermesztés” fejezetet. Ebben a szerző az ültetvényes fajok termőhelyi igényét kívánja bemutatni [az akác számára pl. „homok és vályog és a nem túl kötött agyag”-ot tartja alkalmasnak (282. o.)]. Ha ez elég, akkor miért építjük bele az üzembetervbe a genetikai talajtípust, klíma és hidro-

lógiai kategóriákat?]. *Nem egészen értem, miért naradit el az egész könyvből a pépesítés bemutatása.* Különösen a „fakitermelésből” hiányzik. Igaz, az újonnan erdőhöz jutottaknak nem mindig van pénzük gépek vásárlására, de azért a motorfűrészekről legalább szólni kellett volna. Mert a kézi fűrészek és fejszék már túlléptünk. Még a magánerdőkben is.

Szoklatlan a „természetszerű erdőgazdálkodás” fejezet is. Tudom, hogy telkes és felkészült erdőgazdák sem mindig tudják ezt vállalni, de azért a leirtaknál többet kellett volna róla szólni. A fejezet vége pedig kimondottan lebeszéli az erre nem vállalkozókat. A hatvanas években sokat bujkáltam a Vend-videk kispárcellákra tegőt magán-erdőiben. Ültetett csemétét idig láttam, annál inkább természetes újulatot. A fakitermelés pedig kispárcsúzi szálalással valóult meg. Hát ez annyira lehetetlen lenne mára? Persze, tudom, ez az ország legszűkebb erdős tája és nem azonos a száraz dunántúli dombokkal, még kevésbé az alfölddel. De talán ne vessük el a gondolatot teljes egészében, tartasuk életben ou, ahol még vannak esélyek rá. Persze csak akkor, ha ezzel a termőhelyi alapokat is megjelöljük. E nélkül teljesen pusztába kiáltott szó a hangsúlyozása!

A sok gonosz kritika után hadd említsek egy mintaszerűen kidolgozott fejezetet. Az „erdőérték-számítás”-ról szólót. Szerzője tömören és rövidlen, mégis érthetően és használható módon készítette el frását. Csak az tud így írni, aki nagyon érti a szakterületet!

Pontosak és szakmailag jók a fajajokat, erdei károsítókat, erdőártásokat bemutató fejezetek. Némi kiegészítést azért itt is ajánlok tenni. A természetes erdőártásokon kívül a kultúrerdő-típusok is megérdemelték volna ekkora terjedelmet, végtére is sok ilyen került magánbirtokba. A fajajismertető pontos és alapos munka. Kár, hogy fróját természetvédő szemlelete néhol túlzásokra ragadtatta. Az akác fájáról például azt mondja, hogy csak tűzfűának jó, holott páratlan népszerűségét éppen annak köszönheti, hogy fája mindenre jó, ami a tanyavilágban fából készül. Nem is beszélve a nektárfáról. Az erdővédelmi fejezet elejéről hiányoltam annak a korábban egyedüli gyógyszernek tartott igazság megfogalmazását, hogy az erdőkárosítók elleni védelem ott kezdődik, hogy megfelelő fajait a megfelelő termőhelyre és egyeies természetes erdőkert tartunk fenn.

A könyv végén praktikus tanácsok, kiváló eligazítások kaptak helyet. Címeik, jogszabályok jegyzéke zárja a sokoldaltó könyvet. Összegeve azt mondhatjuk: a felsorolt hiányosságok ellenére is hasznos könyv született, minden bizonylan értékes ismeretekkel szolgál az új erdőbirtokosok számára. Elsősorban nekik ajánljuk. Továbbá az olyan tanítványok diákjainak, akiknek az erdőgazdálkodásról enciklopédikus ismeretekkel kell rendelkezniük.

Dr. Szodfridt István

Ha kárpótolat lennék...

...Jada – jada – jada..., akkor az eddig elszenvetend, különféle káram meg nagyobb lennének, azaz, arról keseregvén, kárvallottunk mondhatnám magam.

Nem úgy, akik korábban elszenvetend káraitak különféle értékű erdővel vetették össze. Az erdővel kármérsékelték. Különösen nem azok, akik eszmei hányadoktól, társulási kénszertől függetlenül, valóságos, két- vagy háromdimenziós erdőbirtokkal, önálló erdőgazdálkodóként rendelkeznek.

A kezök közlők most egy aktuális erdészeti alapismeret-gyűjteményt vehetnek a kezükbe. Érzésem szerint, a korábbi, dr. Tompa Károly szerkesztette, több kiadást megért könyv méltó, várhatóan népszerű utódját forgathatják az érdeklődők **Erdőgazdák** könyve címmel. Szakképzett érdeklődők is!

Tény, hogy elég borsos áron. Igaz, a tartalom is bővült, főleg a gyakorlatot segítő anyagokkal. A szerkesztés elve logikus, az újdonságokra, „törvénytűlso” elemekre több energiát fordít.

Nyilván megoszlanak a vélemények az igényektől függően.

Magam is hallottam olyan, egyébként megfontolandó elképzelést, amely pl. valamely határozóhoz hasonlóan állította volna össze a könyv gyakorlatot érintő részét. Pl.: Önnök x hektár y éves, vágásérett, dombvidéki erdeje van, elegetlen kocsánytalan tölgyes.

a/ a terület 50%-át el nem erő.

b/ a terület 50%-át meghaladó többéves újulat található az anyállomány alatt.

Javasolt teendők

a/ esetben,

b/ esetben stb.

A lényegre törő álláspont, gondolom, érthető, ha valakinek kevés az ideje a könyv teljes áttanulmányozására.

Magam inkább az igényesebb megjelölést várom el mind a leírás, mind a tartalmat illetően. Előbbire példa: a tudományos nevek hiányossága, vagy a „vad” szó, mint gyűjtőnév helyett a „vadak” használata.

A tartalomról hiányolom pl. az erdőgazda legfontosabb kézi eszközeinek a képet, leírását. Hasznosnak tartanám pl. az ország (tájegységek) jellemző talajtípus-térképének megjelölését; egyáltalán, több ábra, kép bemutatását.

Az aktualitásokról: sajnos, már jó ideje megváltozott pl. a Budapesti Földfűhelylégység címe.

A vélt és valós hibáival együtt hasznos alap ez a könyv a gyorsan változó erdőgazdálkodási viszonyok között az eligazodás segítésében.

Dr. Apatóczky István

ROVATLEVELETŐ: DR. SZIKRA DEZSŐ

téles időjárási körülmények. A pilisszentkereszti szálláshelyről indulva a résztvevők a gyönyörű, havas képet mutató Pilis különböző erdőrészeit látogatták meg *Zambó Péter*, *Mizik András* és munkatársaik szakszerű vezetésével.

A Pilismaróti Erdészeti LKT-s hosszútávú és egységirakományos fakitermelésétől kiindulva végigkövettük a faanyag útját a hosszútávú szállításon át a Lencsési Fafeldolgozó Erdészeti Röntkéri osztályozásig, illetve exportértékesítésre való felkészítéséig.

Az első nap programja Pilisszentkereszten zárult *Zambó Péter*nek az erdőgazdaság fahasznosításáról, *Schandl Lajos*nak az egységirakományos technológiáról és *Kóhalmi József*nek a faanyag értékesítéséről tartott igen érdekes előadásával. Az ezekről, majd a szakszlaty 1996. évi tevékenységéről tartott baráti eszmecsere hozzászólottak: *Ormos Balázs*, *dr. Rumpf János*, *Garamszegi István*, *Varga József*, *Zambó Péter*, *Kóhalmi József*, *Román József*, *Firbás Nándor*, *Bogdán József*, *Kroncker József* és *Gólya János*. A szakszlaty az EFE Műszaki Oktatási Bizottságába *Bogdán József*et, az OEE puszta szeri Vándorgyűlésére *dr. Rumpf János*t delegálta. A második napon a lepecsei Fűrésztűz megtekintése szerepelt a programban *Kóhalmi József* vezetésével, majd a visegrádi palota megtekintését követően ebéddel zárult a szakszlatyrendezvény, amelyen jelenlével megtisztelte a résztvevőket *Dobó István* vezérigazgató is.

2.

Az Erdőhasználati Szakszlaty idei második rendezvényét Sopronban tartotta március 7-én az Erdőművelési Szakszlatyallal közösen. „A kíméletes fakitermelés mint a természetközeli erdőgazdálkodás gyakorlati példája (Roth-féle szálalóvágás)” címmel.

A rendkívül nagy érdeklődéssel kísért program (69 résztvevő) a hidegvízvölgyi Roth emlékmű megkoszorúzásával kezdődött. A TAEG Rt. ebben az évben, a kedvező hőviszonyokat kihasználva az EFE Erdőműveléstani Tanszékének közreműködésével szakmatörténeti eseménynek tekinthető szálalóvágást végez a dr. Roth Gyula professzor által létesített hidegvízvölgyi szálalóvágásos erdőben. Ennek a munkának a bemutatása volt a szakszlatyrendezvény célja.

Ormos Balázs vezérigazgató bevezető szavai után *dr. Kolozsár József* professzor tartott tájékoztatót a szálalóvágás múltjáról, a jelenlegi beavatkozások és az egész kutatási feladat céljairól. Azt követően *Roth Mathae*a ismertette a folyó munkákat, majd *dr. Takács László* imponáló szakértő lelkesedéssel vezette végig a résztvevőket a szálalóvágással érintett területen. Külön kiemelendő az a kíméletes, gondos munkavégzés, amelyet a TAEG Rt. saját fakitermelő brigádja és egy vállalkozó munkaesapata folytat szakmánknak ebben a templomban.

A Roth-féle elveknek megfelelő, kívánatos állapotot – *dr. Takács László* elmondása szerint – fokozatosan szeretnék elérni.

A bejárást követően jól esett a terepen elfogyasztott „hamuban sült” főlías kolbász és hús, amellyel a TAEG Rt. vendégelte meg a résztvevőket.

Az ebédet követő eszmecsere *Ormos Balázs* és *Varga Béla* tájékoztatták a megjelenteket időszerű szakmai problémákról, végül *Gólya János* ismertette az idei szakszlatyprogramot, amely a korábbiakhoz képest az 1996. október 9-10-én tartandó AUSTROFOMA meglátogatásával bővül.

Gólya János

A Kiskunsági Erdészeti és Faipari Részvénytársaság és az OEE Kiskunsági Csoportja közös rendezésében 1996. február 17-én ERDÉSZBÁLT tartottak Kecelen.

Az Általános Nevelési és Művelődési Központ nagytermében megrendezett bálon több mint háromszázan vettek részt. A résztvevők kétharmada az államerdészet aktív, illetve nyugállományú dolgozóinak köréből, egyharmada a térségben tevékenykedő magánerdő-gazdálkodók köréből tevődött össze.

A bál jó alkalmat adott az erdészettel, az erdővel foglalkozók számára ahhoz, hogy régi szakmai kapcsolatok, barátságok újraéledjenek, fehér asztal mellett szó essen szakmánk jelenéről, jövőjéről.

A jó hangulatú este a Keceli Néptánc Egyesület tancosainak színvonalas, közel félórás műsorával kezdődött, melyet az erdőszaggyománoknak megfelelő vacsora követett. A temperamentumos kollégáknak, valamint a kellemes zenének köszönhetően a táncparkett egész éjjel szinte folyamatosan megtelt tancosokkal.

A rendezvény merleget megvonva elmondható, szükség van ilyen és hasonló rendezvényekre, hiszen a mindennapos gondok között egy kis kikapcsolódás, lazítás mindannyiunknak jár.

Szabó Tibor erdőmérnök

Az OEE Erdét csoportjánál március 18-án *Dauner Márton*, az EH elnöke – az „Erdőgazdálkodás időszerű kérdése” címmel tartott sikeres előadást. Az előadást élénk eszmecsere követte. A kérdések és véleménykifejtések elsősorban a kitermelt fatérfogat minél ésszerűbb hasznosítására irányultak. A faértékesítés esélyegyenlőséget nyújtó módszerének az árveréses módszert tartották a csoport tagjai. Több vélemény hangzott el az erdőtelepítés szakmai és társadalmi hátterével kapcsolatban is.

Váradi Géza

A honalapítás 1100. évfordulójának tiszteletére erdőszbált rendeztek Pécsen 1996. február 3-án a Szliven Étteremben.

A bált vadászkiűrtös műsor nyitotta meg. A rendező néhány szóban megemlékezett hazánk ezen nevezetes történelmi eseményéről. A táncrendet mindenki kézhez kapta, így a hölgyek aláírás is kérhettek a tancosaitól. Az egyes táncok kezdetét és végét kiűrtöz jelezte. Hölgyválaszok táncoltak a legtöbben.

Az étlapon szarvas- és vaddisznó-ételek szerepeltek. A tombola is az alkalomhoz illő volt.

Főnyeremények: szarvasgyöngyfog medál, erdőszgyűri, rókaprém, ezüst kutyá diófából faragott kutyáállal, ezüst ló fához kötve, kacor, díszes bőrtokban, özbőr és két fő részére jegy a jövő évi bálra.

Továbbá értékes ezüstékszerek, faragások, fa- és egyéb medálak, fülbevalók, mecsekai fa- és kőzetgyűjtemény a hagyományos tárgyak mellett.

Nagy sikere volt a kézzel festett térképnek, amely a letelepítő magyar törzsek szálláshelyét ábrázolta, és amit a bál végén a közkívánatra kiűrtöztak.

Minden résztvevő egy bőrből készült névjegy- és telefonkártya-tartót kapott, amelyen 896-1996. Mecsek felirat nyomata olvasható egy tölgylevél alakban.

Tóth Aladár

Az OEE helyi csoportja, a Kaposvári Erdőfelügyelőség és az FM ERSZ Kaposvári Erdőtervezési Iroda aktív részvételével „Körzeti erdőtervezés, erdőgazdálkodás, erdőfelügyelet” tárgy körben – elsősorban az új erdőtulajdonosok részére – került sor a rendezvény szervezésére.

Sörnyei Sándor, az erdőfelügyelőség osztályvezetője indította a szakmai programot, ismertette a kapcsolódó aktuális erdőfelügyeleti

teendőket és problémákat, amelyek a tulajdonváltozással együtt járnak.

Ezt követően dr. Kozma Ferenc, az FM ERSZ Kaposvári Erdőtervezési Iroda igazgatója ismertette az új körzetenkénti erdőrendezés lényegét és funkcióit, rámutatva, hogy a körzeti erdőterv – amely itt a barsói körzetben került először kivitelezésre – miniszteriális jóváhagyással zárul. Ezt követően kerül sor külön-külön az erdőgazdálkodók részére – a körzet részeként – az erdőgazdálkodási üzemtervek elkészítésére, amelyeket az illetékes erdőfelügyelőség hagy jóvá. Ez minden bizonnyal tértítés ellenében történik majd. Reményét fejezte ki, hogy sok függőben lévő kérdésre ad majd választ az új erdőtervről.

A témakört igen élénk érdeklődés és vita kísérte a jelenlevő mintegy 40 fő részéről, akik közül az alábbiak értékes hozzászólásokkal egészítették ki az elhangzottakat: *Keserői József, Takács Ferenc, András József, Sümegh Nándor, Hajdú István, Vincze Lajos, Biczák György, Major Attila.*

Kozma Ferenc

A Gépesítési Szakosztály 1996. február 22-én Kaposváron, az ERDŐGÉP Kft.-nél tartott ülést.

A résztvevő 18 fő szakosztálytag és 15 fő vendég a következő témákkal foglalkozott:

– az ERDŐGÉP Kft. erdészeti gépfejlesztő-, gyártó- és javító tevékenysége (Sásdy Ottó ügyvezető igazgató);

– a cseh tehergépkocsi-gyártókat (AVIA, LIAZ, TATRA) képviselő Eurotrade Kft. bemutatkozása (Pirinyi Béla ügyvezető, Masek József TATRA gyári képviselő);

– a bábolnai BIO WOOD Kft. bemutatkozása (Balogh József ügyvezető igazgató);

– a szakosztály 1996. április 15-17-e közötti szlovéniai tanulmányútjának véglegesítése (Káldy József);

– tájékoztató az 1996. május 8-12-e között Oberhofban (Thüringia) rendezendő „Erdészeti technika a természetközeli erdőgazdálkodás számára” című KWF konferenciáról (dr. Horváth Béla);

– tájékoztató a BPG-600 típusú pásztakészítő gép fejlesztésével és üzemeltetésével kapcsolatos, a Mecseki Erdészeti Rt.-nél elért eddigi eredményekről (Káldy József);

– tájékoztató a román gyártmányú TAF-657 típusú közelítő traktor műszaki paramétereiről és beszerezhetőségéről (dr. Horváth Béla);

– a Gépesítési Szakosztály küldöttének megválasztása az OEE 1996. évi vándorgyűlésére (küldött: dr. Walter Ferenc);

– kintünetési javaslatok megfogalmazása.

A szakosztályülés fő napirendi pontja az Erdőgép Kft. tevékenységével való ismerkedés volt, melyhez üzemlátogatás is kapcsolódott. A kft. az erdészeti gépeket érintően fejlesztő-, gyártó-, javító-karbantartó és kereskedelmi tevékenységet folytat. Főbb tevékenységi körei:

– tehergépkocsik és hidraulikus daruk összeépítése az igények szerinti variációkban;

– mezőgazdasági traktorok és hidraulikus daruk összeépítése az igények szerinti variációkban;

– tehergépkocsik rakoncás felépítményének tervezése, gyártása; – általános rendeltetésű erdészeti markolókanál (E-050 típus) tervezése, gyártása;

– erdőművelési gépek (EFE-1 pásztakészítő eke, ZÚZÓ-1 száruzó, láncos pásztakészítő eke, VÁGTA vágástakarító, VNT-14 nehéz tárcsa) gyártása (az erdőművelési gépek közül az EFE-1 saját tervezésű, a többi gyártási jogát pedig az Erdőgép Kft. megvette a szentendrei Erdészeti Gépgyártó Vállalat jogutódjától, a Diaz Kft.-től);

– a szlovák ESSEI daruk forgalmazásának magyarországi képviselete.

A szakosztályülésen elhangzottak (a témákhoz hozzászólott: Rákos József, dr. Mátrabérci Sándor, Végvári András, Kereszturi László, Haraszti György), és a látottak alapján elismerés illeti az Erdőgép Kft.-t, amely az elmúlt időszak nehéz viszonyai közt is talpon maradvra eredményesen járul hozzá az erdőgazdasági gépészet fejlesztéséhez.

*Dr. Horváth Béla
szakosztály-titkár*

Szatmári Jenő 1945-ben született Dunapatajon

Az általános iskola elvégzése után 1960-61-ben Doromlón (Fajszt mellett) volt erdészgyakornok. 1965-ben végezte el Szegeden az Erdészeti Technikumot. Azóta a Dunaártéri – majd Gemenci – erdőgazdaság Panduri Erdészeténél dolgozott mint kerületvezető erdész.

Kezdetben az ártéren, majd homokra került, s különösen sokat tett Csátalja kerületben a homoki erdőért, egyre növekvő szakértelemmel, ambícióval, szeretettel.

Szűkebb családján (fia ma az ő kerületében ker. vez. erdész) és a munkáját, személyét dicséror sok szép akác, szürke nyár, feketefenyő fiatalosokon kívül, már csak egy kopjafa hirdeti: itt is VOLT az erdőgazdaságnak, az erdészek közösségének egy kiváló képességű, szorgalmas erdésze, sokunk barátja, a legjobb barátom.

Volt, mert bár rövid élete során sokat tett az erdőért, de a kórral szemben, mely megtámadta szervezetét, már nem tudott mit tenni. Temetésén sokan kísérték hamvait végső nyughelyére, köztük kollégái, volt osztálytársai, tanárai.

Hányát még most is ugyanúgy érezzük.

Ezért e megkészt mementó.

*Varga Rudolf
erdész*

E havi számunk szerzői

Bán István	FM-ERSZ	Budapest
Bús Mária	erdőfelügyelőség	Veszprém
Czerny Károly	erdőmérnök	Ráczeke
Csapóné Tábori Hajnalka	tanár	Debrecen
Frólich András	szakiskola	Ásotthalom
Jérôme René	erdőmérnök	Budapest
Király Pál	erdőmérnök	Budapest
Muzsaj András	állatorvos	Budapest
Ormos Balázs	TÁEG Rt.	Sopron
Papp Tivadar	MEFAG Rt.	Pécs
Pápai Gábor	OEE	Budapest
Péti Miklós	FMERSZ	Veszprém
Schalkház Lipót	erdész	Miskolc
Sylvester Lajos	újságíró	Sepsiszentgyörgy

A lapban aláírás nélkül megjelenő fotókat Pápai Gábor készítette.

Cikkeink a szerzők személyes véleményét tükrözik, amely nem feltétlenül azonos a szerkesztőség véleményével.

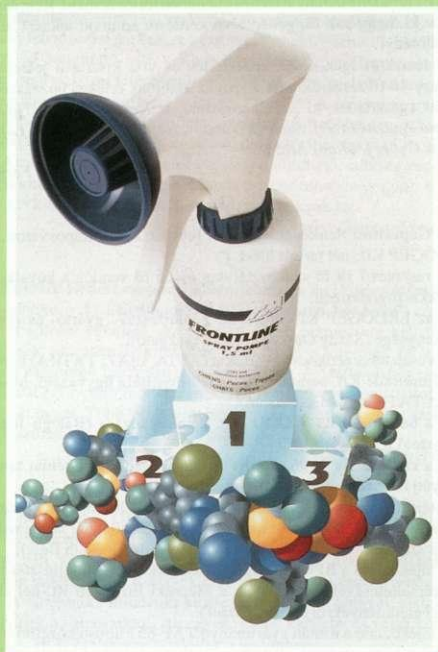
A felkérés nélkül beküldött kéziratokat és fotókat a szerkesztőség lehetőség szerint gondozza és közli.

Kérjük a szerzőket, hogy pontos lakcímküket és a személyi számukat is megadni szíveskedjenek.

FRONTLINE

A BOLHÁK ÉS KULLANCSOK ELLEN

- ... egy olyan készítmény, amelyik egyaránt hatékony a bolhák és kullancsok ellen
- ... egy olyan készítmény, amelyik csak az élősködőkre hat és kedvencünkre veszélytelen
- ... egy olyan készítmény, amely tartós – bolhák ellen 2,5 hónapos, – kullancsok ellen 1 hónapos védelmet nyújt
- ... egy olyan készítmény, amellyel kölyköket is nyugodtan kezelhetünk
- ... egy olyan készítmény, amely szükségtelessé teszi a környezet fertőtlenítését

A FRONTLINE hatóanyaga, a gerincesekre teljesen ártalmatlan fipronil, a bolhák, kullancsok és egyéb ízeltlábú élősködők számára súlyos kontaktméreg. A külső élősködőket azelőtt pusztítja el, hogy megcsípné kedvencünket. Ez a hatás az eddig használt inszekticid szereknél lényegesen tartósabb és tökéletesebb, amennyiben a készítmény használati utasítását (a teljes testfelület kezelését) és az adagolást (3-6 ml/kg) pontosan betartjuk.

Keresse az állatorvosánál és az állatgyógyszereket forgalmazó gyógyszertárakban!

Információ: Rhone-Poulenc Hungaria Kft.
Budapest, I., Pálya u. 9.
Tel.: 201-5599

Gyártja:

RM
RHÔNE MÉRIEUX